

Buď mi skálou záštitnou, Hospodine. Buď mi - latinsky esto – mihi. Tak se jmenuje dnešní neděle v církevním roce. Týden před první postní nedělí a tři dny před popeleční středou. Nazývá se taky latinsky ještě jinak, a sice Quinquagesima, padesát – tedy dnů do velikonoce. Anebo taky neděle masopustní.

Přidržme se ale toho prvního názvu, který pochází právě od tohoto 31. žalmu. Jím začínala liturgie této neděle. Esto – mihi. Buď mi, Hospodine, skálou záštitnou a opevněným domem. Pomoz mi vyváznout pro svou spravedlnost. Tys můj skalní štít a má pevná tvrz, veď mne pro své jméno a doved mne k cíli.

Hospodin je žalmistovi oporou. Ale on to nemá jen jako zbožnou poučku. To, že se ho Hospodin zastane proti jeho zákeřným protivníkům, je pro něj zcela zásadní věcí. Pokud by se tak nestalo, bude veřejně zahanben, vystaven hanbě, zostuzen. Bude to, jakoby stál nahý uprostřed těch, kdo ho nenávidí. A dokonce navěky. Pokud by nemohl počítat s Boží pomocí v tak vážné chvíli nebezpečí a nepřátelé by ho ponížili až do prachu, pak by nebyl pošpiněn jen on, ale sám Hospodin. Proto tak naléhavě a neodbytně volá: Bože, pomoz. Protože padnu - li a prohraju, budu vystaven totální potupě, ale nejen to - bude zdiskreditováno - i tvoje jméno. Jméno toho, který je spravedlivý. To je přece tvoje nejvlastnější podstata. Ten hlas je velmi, velmi naléhavý.

Podobně naléhavě kdysi volal i Mojžíš na poušti ve chvíli, kdy chce Hospodin Izraelce potrestat smrtí: Hospodine, proč by měli Egypťané říkat: Vyvedl je na poušť, aby je tam povraždil? A dokonce zazní: Lituji tohoto svého úmyslu, Hospodine. To by přece bylo proti tvým vlastním rozhodnutím a zaslíbením. Něco podobného, ač v jiné souvislosti, zaznívá i tady. To, že se Bůh zastává utiskovaných a pronásledovaných před nepřáteli, souvisí i s jeho pověstí Boha spravedlivého a mocného... Hospodine, tím že se zastáváš svých věrných, hájíš taky přece sám sebe...

Volá – li žalmista: Bože, buď mi skálou záštitnou a opevněným domem, vzpomíná na horu Sijón a na jeruzalémský chrám. To je pro Božího věrného přece útočištné místo, takové místo, kde si je jist, že he nemůže dostihnout nenávist ani pomsta druhých lidí...

Už po dobytí zaslíbené země bylo zřízeno několik takzvaných útočištných měst, kam se mohl ukrýt někdo, kdo by mohl být vystaven nebezpečí lynčování a usmrcení aniž by se prokázala jeho vina. V útočištném městě byl dočasně nedotknutelný. Žalmista volá: Bože, ty jsi mi takovým to útočištěm sám. Jsi mou skálou a opevněným domem tak jako Sijón a chrám. Nic pevnějšího a jistějšího už není. Tak tedy skloň ke mně své ucho a pospěš – králičtí mají „rychle vytrhni mne ...“ Skoro jako bychom tam slyšeli: Tak dělej, Hospodine, neotálej a pomoz mi vyváznout. Vždyť ani nechci domýšlet, jaké důsledky by mohlo mít, kdybys mne nechal nepřátelům napospas ...

Možná že se nám takový tón nemusí líbit. Nezavání to manipulací s Bohem a jeho svobodnou vůlí? Cožpak Pán Bůh je někdo, koho máme popohánět k činu a kdo potřebuje vysvětlovat důvody, proč k němu voláme o pomoc? Copak je to někdo, koho je potřeba upozorňovat i na rizika spojená s tím, že by se jeho pomoc neuskutečnila? Co by se všechno mohlo stát?

A přece se vám milí bratři a sestry přiznám, že takovou modlitbu sám osobně znám. A na základě zmíněných biblických míst se mi jeví taková naléhavost jako možná. A tak nějak věřím a doufám, že to Pán Bůh snese. A není nutno to Hospodinu předkládat jako nějaké varování, ale jako výraz vlastní úzkosti, strachu a obav. Pane Bože, jsme na tobě závislí. A v mnohém nebezpečí, které nás svírá, jsi ty jediný naše opora, naděje a síla. K tobě se smíme utéci jako do nejbezpečnějšího místa.

Tys můj skalní štít a má pevná tvrz. Tvoje jméno je přece svaté. Pomoz. Žalmista se cítí vyčerpaný a bezmocný a opouští ho síla. Na svoje protivníky nestačí sám a dobře to ví. Zlo má někdy podobu takovou, že je těžko průhledné. Nestačí na něj zvýšená opatrnost. Žalmista se cítí být v pasti. Nepřátelé mu nastavili léčku. Jsou jako lovci, kteří pokládají sítě a oka. Proto ta naléhavost.

Uvědomíme si při četbě tohoto žalmu, v jakém světě je nám i dnes dáno žít. Stačí pár kliknutí na počítači a do léčky podvodníků může spadnout i celkem zkušený a opatrný člověk. A někdy máme pocit, že platí to, co kdysi vyjádřil spisovatel Franz Kafka ve svém nejznámějším románu Proces, že lež se nastoluje jako světový řád. Už neplatí, že má krátké nohy a daleko nedojde. Lež jako prostředek k prospěchu a zisku i jako prostředek k vedení války může zajít hodně daleko.

A proto je tak potřebné vědět o Boží lásce, o jeho blízkosti, ochraně a moci. Hospodine, vyveč nás z té sítě, kterou nastražili, vždyť jsi naše záštita. Ale je toho mnoho jiného, co nás ohrožuje a kazí kvalitu našeho života i naše vztahy s lidmi. Je při nás mnoho důvodů, proč volat naléhavě jako žalmista nebo jako Bartimaios, slepý žebrák..... Hospodine, pospěš a vysvobod' mne, Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou.....

A konečně slyšme, co žalmista vyzpívá ve verši šestém: „Svého ducha kladu Bože do tvých rukou, vykoupils mně, Hospodine, Bože věrný...“ Tady ta slova jsou nám nejspíš povědomá. Ano, vždyť je přece vyslovil Ježíš v okamžiku své smrti. „Do tvých rukou Bože, odevzdávám svého ducha.“ Tak jako žalmista, i on se odevzdává do rukou věrného Boha. I v utrpení a bolesti. Ježíš dobře věděl, co dovede člověk. Zakusil to sám na sobě.

Odevzdávat svého ducha do Božích rukou. Není bratři a sestry náhodou právě tohle to největší a nejhlubší, oč v našem životě vposledu jde? Není to snad ta nejlepší možnost jak naložit se svým životem? Není to to nejlepší, co může korunovat všechny naše úspěchy i pády? Všechny naše skvělé pocity z výborně odvedené práce i naše frustrace z neúspěchů, zmaru a různých selhání? Můžeme – li každou jednotlivou mikroepochu života i nakonec tu chvíli úplně poslední završit modlitbou: Do tvých rukou Bože kladu svého ducha? Není snad tohle to největší, nejhlubší a nejdůležitější?

Blíží se postní doba, kterou vnímáme skrze zápas našeho Pána s ďáblem, zlem a temnotou. A on zvítězil právě tím, že svého ducha svěřil do Božích rukou. Svůj zápas o důvěru v Boží blízkost si probojoval už od Getsemane až po kříž, kde nechal zaznít i to svoje „proč jsi mne opustil?“ Ale ta věta: „Do tvých rukou poroučím svého ducha“ – i když pouze podle svědectví jednoho ze čtyř evangelistů – byla v jeho pozemském těle taky slovem posledním.

A tady je naše naděje. Všechna naše naléhavá volání zprostředka mnoha nebezpečí a ohrožení smíme adresovat Bohu mocnému. A svého ducha vkládat do jeho rukou. Amen.

Modlitba: Pane Bože, voláme k tobě - jednou vděčně, obdařeni radostí a plností života, jindy ze svých úzkostí, kdy si nevíme rady a vyhlížíme tvou pomoc. Prosíme, abychom v obou případech nakonec dokázali vkládat svého ducha do tvých rukou. Amen.